

EXOOT IN BLARICUMSE TUIN: EEN ROODOORBUULBUUL

Dick A. Jonkers

Als je vroeger een exoot zag, kwam het niet in je op daar een notitie in je dagboek van te maken. Meestal was dat ook niet nodig, want de vele Gras- en Valkparkieten die het netvlies passeerden zullen een kort leven beschoren zijn geweest. Evenzo de Grijszede roodstaart, verdronken in een sloot bij Culemborg, de Beo bij Leersum, verscheidene Glansspreeuwen en het Zebra-vinkje dat in 1968 in een van de mistnetten hing bij het Willemsduin op Schiermonnikoog. Een recente melding van een exoot is die van een Zilveroornachtegaal, die al enige tijd in het centrum van Hilversum bivakkeert (med. N. Dwars). Toch blijft het opletten met al die vreemde vogels, door vogelaars ook wel spottend "Aves exotica" genoemd. Voordat je het in de gaten hebt zijn ze ingeburgerd en weet niemand meer wanneer zo'n soort voor het eerst is waargenomen. Vooral uit water- en vogelcollecties ontsnapte vogels hebben de neiging om zich te vestigen.

Inmiddels broeden er al minstens 125 paren Nijlganzen in ons land (SOVON 1987). Er wordt zelfs al over bestrijding van deze soort gesproken, omdat zij agressief is en nesten van andere vogels in beslag neemt (Ooievaar, Torenvalk). Ook Casarca en Mandarijnend hebben zich al in Nederland genesteld en de Rosse stekelstaart is eveneens in opmars. Indische gans en Zwarte zwaan zijn al verspreid aanwezig. De Halsbandparkiet is een andere nieuwkomer die het goed doet. In de periode 1978-1983 werd de populatie op slechts enkele tientallen paren geschat (SOVON 1987), maar alleen in Amsterdam-Zuid al waren in 1992 enkele tientallen exemplaren aanwezig (Lever 1993).

Op 11 juli 1993, zittend in de achtertuin (Blaricum), hoorde ik een herhaald schel geluid, dat klonk als tiluutuu, tiluutuu en even later zat de veroorzaker ervan in de top van een Blauwspaar. De eerste primitieve reactie was, dat het een ontsnapte kooivogel moest zijn. Toch maar notities gemaakt, wat het volgende opleverde:

Grootte als een bonte specht, circa 20 cm. Zwarte kruin met opvallende kuif en een donkerrood oog. De borst en onderzijde wit tot creme-achtig; de onderstaartdekveren oranje- of rood. De onderzijde van de staart donker, met een witte eindband. Een Kooivogelboek bracht uitkomst. Een Roodoorbuulbuul (*Pycnonotus jocosus*).

De waarneming stimuleerde tot een aantal grepen in de boekenkast. Het verspreidingsgebied blijkt van Indië tot Zuid China en zuidelijk tot Maleisië te lopen. In de USA en Australië (Sydney, ± 1880) heeft men de soort ingevoerd en door zijn aanpassingsvermogen is het plaatselijk in Australië een heel gewone stadsvogel. Hij komt voor in de drukste straten, waar hij zich in losse groepen of paren ophoudt. Zijn natuurlijke biotoop wordt gevormd door jungle en tuinen. In volières is het een alleseter, met veel levende insecten en fruit in zijn dieet.

Stom toevallig kwam ik enkele dagen later een artikeltje tegen over een Roodoorbuulbuul in Bilthoven (Allan 1993). De auteur beschrijft een exemplaar, dat al enkele jaren in Bilthoven verbleef en wel van het vroege voorjaar van 1991 tot de laatste week voor Kerstmis 1992. Deze Roodoorbuulbuul hield zich op in coniferen en werd op voertafels gezien. Hij voedde zich met allerlei bessen, o.a. van Vuurdoorn en vruchten als sinaasappel, appel en noten. De vraag dringt zich nu bij mij op, of de door mij waargenomen vogel misschien hetzelfde exemplaar is. Als dat niet het geval is, zijn er dus meer ontsnapte exemplaren.

Wanneer dit meer voorkomt moeten we er niet gek van staan te kijken, als er weer een nieuwe broedvogel aan de lijst moet worden toegevoegd. Noteer dus ook die "vreemde" vogels in of buiten de tuin en geef ze door op de waarnemingskaartjes.

Geraadpleegde bronnen:

- Allan, J. 1993 Bulbul te Bilthoven. Kruisbek 36 (3):26.
- Lever, J. 1993 Natuurgenot van een wandelaar in Amsterdam-Zuid. Natura 90 (6):133.
- Martin, R.M. 1980. Tirions kooivogelgids. Tirion Baarn.
- Perrins, Chr.M. (ed.) 1990. Geïllustreerde encyclopedy van de vogels. M&P. Weert.
- SOVON (samenst.) 1987. Atlas van de Nederlandse vogels. SOVON, Arnhem.
- Wade, P. (ed.) 1975. Every Australian Bird Illustrated. Rigby, Adelaide.

Zwartkop

